

Eivissa, divina república

LISI GONZÁLEZ

No hi ha un circ comparable. La nit d'Eivissa és una evasió estroboscòpica del camp de concentració de la realitat, on aquesta se substitueix per un compost fragorós de deshinibició i disfressa.

Setembre. Les portes de la tardor. El món continua el seu procés de podridura i les ciutats recobren la seua marxa gregària envers el desconcert. En canvi, a Eivissa —abans Ebusus, per ordre de les conquestes romanes, abans Ibusim, quan l'illa era la filla de Cartago— el temps es detura. Es repeteixen, en l'àmbit lúdic més radical, unes escenes ja conegudes el mes d'agost. És a dir: grans gresques que abracen la nit i el dia protagonitzades per estiujeants urbans majoritàriament entre 20 i 35 anys, de capacitat econòmica mitjana-alta, preocupats pels dictats de la moda més exigent, desitjosos d'adaptar-se com a camaleons a un look agosarat quan xafen l'illa, i amb una necessitat urgent de festes enteses des d'una percepció esgotadora. No obstant això, al setembre disminueix la quantitat de penitents que segueix la religió electro-progressiva que es predica als temples nocturns, la massa es depura. L'onífrica geografia, la sorra iridiscent, el paisatge feraç... són afegits en aquest ball de màscares que ajuden a donar un punt de contrast gairebé surrealista entre el decorat típic estival d'una illa mediterrània i el trànsit hipnòtic que singularitza la seua matinada.

Gènesi.

—Senyor Matutes, és veritat que Eivissa és seua?

—La meitat és meua, l'altra meitat me la deuen.

El taxista que ens transporta jura que el destacat polític del PP, autèntic baró immobiliari de l'illa, va respondre així a una periodista peninsular amb un mig somriure. Abel Matutes flueix per les artèries d'Eivissa i els seus braços empresarials n'impregnen tots els membres: de la banca a l'hoteleria passant pels negocis nocturns. Uns braços que tenen l'origen en els anys

anteriors a la guerra del 36, que foren els de l'inici del turisme, quan aparegueren els primers hostals a la ciutat d'Eivissa (cap i casal de l'illot) i a les viles de Sant Antoni i Santa Eulàlia. Als anys 60, l'illa es va fer amb un missatge i unes vibracions melangioses i esperançadores que es van unir a la peregrinació hippy internacional, que veia Eivissa com un centre d'acollida més assequible que el Nepal o San Francisco. Als anys 70, l'evolució continua i comencen a erigir-se les primeres discoteques, tot a mesura que es produeix l'expansió hotelera i es construeixen vies de comunicació i infraestructura turística. En aquell temps, Sant Antoni era l'indret més selectiu de tota l'illa, a diferència d'avui, que és un pou per al turisme anglès més massificat i amb menys poder adquisitiu. Segons els illencs, Sant Antoni ha acabat així per la mala influència dels *tour-operators*, que començaren a organitzar *pub-crawls*, llargs recorreguts pels bars i les discoteques de la zona en un temps limitat amb la possibilitat de fer una copa en cada local, que venien ja inclosos amb els bitllets d'avió de les creixents bandades anglosaxones.

Quan s'adonaren que ja no es podia fer res

A l'esquerra, animador de la discoteca Privilege (abans Ku), vestit per a l'ocasió en una de les festes que la sala fa els divendres: La vaca assassina, el nom d'una part nova del local dedicada a explorar músiques alternatives. Dalt, el fons d'Space, poderós after-hour de l'illa que té els diumenges al matí les sessions més delirants.

amb Sant Antoni, els empresaris amb ganes de cimentar un turisme més selectiu ompliren de serveis la ciutat d'Eivissa i Santa Eulàlia, ara sí, mirant bastant pel tipus d'oferta per a aconseguir un visitant més polit en la cartera i en les formes. Els hippies anaven deixant de considerar Eivissa el seu santuari. Arribaren el final dels 70 i els primers 80 i l'or avantguardista va cobrir Eivissa. Els fills del "pau i amor" varen ser substituïts pels seguidors dels corrents musicals i estètics més avançats que pontificaven que Eivissa era el nucli bàsic de la modernitat mundial. I començaren les disfresses, l'aplec de *disc-jockeys* europeus que experimentaven a les cabines de les sales nocturnes de l'illa i creaven glòria. Eivissa va esdevenir un espasme on tothom havia d'acudir almenys una vegada en la vida si volia ser considerat ciutadà del món.

Distants però presents, els tradicionals habitants de l'illa assisteixen al maremagnum canviant que els ha anat envoltant: "Que un tipus com aquest i jo estem passejant pel mateix carrer com si res, només pot passar aquí." Així parla un antic pagès de l'illa, i el "tipus" en qüestió és un gegant de color negre que passeja en bicicleta amb només un eslip diminut de

llors i un barret amb forma de llavis. Potser siguin les invasions constantment acceptades des del segle VII abans de Crist (púniques, romanes, cristianes, àrabs...) les que han conformat el caràcter tolerant i poc bel·ligerant de l'eivissenc envers el qui ve de fora. El pagès continua el seu camí ponderant la relació que unia l'illa amb Astarte, deessa cartaginesa de l'amor, que sedueix els herois amb les danses més sensuals. Una metàfora potser de l'arma bàsica de l'hotelleria eivissenca, l'adoració al ball nocturn.

L'artificial del port. Eivissa va passar uns anys fluïxos a partir del '92, en què no se sentia parlar d'ella, si no era per a recordar la magnitud de les festes dels anys 80, i com eren d'esquifides les actuals. Però des de l'any passat, el glamour va tornar a formar part de la morfologia humana dels visitants. No s'aprecia el nivell sideral dels primers 80, però les constants que fonamentaren aquells temps (poder econòmic i atreviment en les formes i el vestir, avui amb idolatria envers firmes exclusives però arriscades com Versace o Moschino) formen part de l'ambient. La verdadera "divinitat" es forja al port de la ciutat d'Eivissa, quan la nit fa les primeres ganyotes des de la lluna. Des

de les terrasses Montesol i Mar y sol es poden distingir espectacles insòlits. Un dels bons és l'arribada al port del vaixell que fa la travessia Dènia-Eivissa per a passar una nit de marxa a l'illa, i tornar al port de la Marina Alta el dia següent. Els joves ixen del ventre de la nau vestits per a matar, on les sabates de plataforma, els braços tatuats (la majoria amb una mena de caleomànies que s'esborren amb sabó en una setmana) i els vestits cenyits com una segona pell negra són l'úniforme de rigor. El millor és veure reembarcar els mateixos pelegrins a les 5 de la tarda de l'endemà, en coma després de visitar dos de les discoteques més importants d'Eivissa, Privilege i Space (l'entrada va inclou amb el bitllet comprat a Dènia) i amb la mirada enterbolida per l'excés de festival.

Després de sopar (el restaurant més a la page és El Divino, al mateix port) arriba l'hora del primer glop sacre, si es vol accedir a l'Olimp in. Ha de ser al Dôme, la gran terrassa de la part vella d'Eivissa que

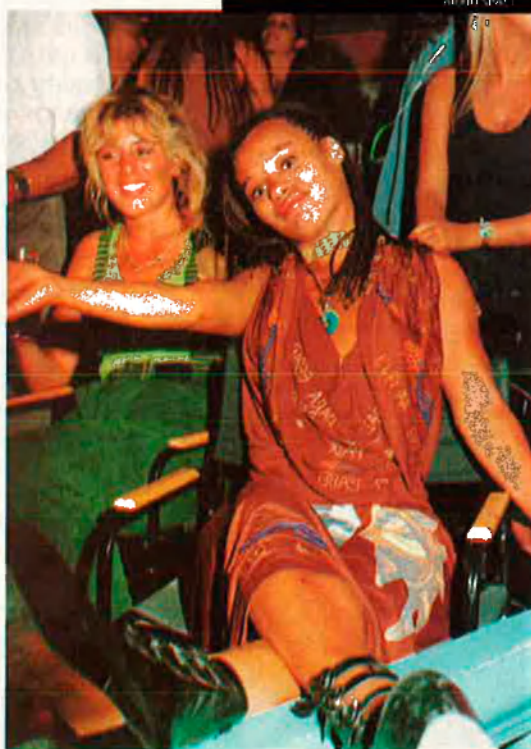

La relació de la 'people from Eivissa' amb les tendències i la moda internacional és molt

fluida. Dalt, entrada de Privilege promocionant les seues celebracions de fashion fetitxista, de moda a Londres. Enmig, composició

on apareix la drag-queen Jaime (ben conegut a l'illa) promocionant una perruqueria francesa de tall avantguardista. Baix, una altra instantània d'Space.

és a la frontera: més enllà hi ha el castell, l'imperi de la zona gai, on es barregen els bars d'ambient amb els buscadors de carn solitaris que sovintegen la muralla. Al Dôme fa libacions tot visitant il·lustre que passa per l'illa, des de la diva de gel de les passarel·les Nadja Auermann al director de cinema Roman Polanski. El públic és extravagantment heterodoxe: italians

amb melenes *cherokees* i jupetins de cuir, xiques bronzejades no se sap a quines hores, botes inacabables, vestits de lluentons, gais, bisexuals, heterossexuals, femineïtat, ambigüitat... Una amanida servida per uns cambrers eclèctics on destaca Jaime, *drag-queen* de Barcelona que va enlluernat amb fantasia electroscòpica: se'l pot veure servir copes per exemple amb un vestit de bus de Thierry Mügler i amb una perruca de geisha al cap sobre unes sabates de dòmina sado-maso. És un personatge vital a l'illa perquè en molts sentits representa el caprici mutable que insufla aire a les nits: "Abans hi havia a Eivissa més gent i més diners, això és cert. Però s'està tornant a agafar el nivell d'espectacularitat que havia perdut l'illa." Jaime creu que el vertader secret està en la barreja: "T en a la llibertat. Aquí no hi ha més sexe que en altres llocs, però el sexe es veu, és al carrer. Aquí ningú jutja a ningú. A Barcelona, han arribat a pegar-me per anar vestit així pel carrer. A Eivissa, en canvi, fins i tot se m'admira, es valora el risc estètic." Un risc estètic que pot suposar una bona ganivetada per a l'economia domèstica: "Jo duc damunt moltes nits aproximadament uns 150.000 pessetes en roba. Ser *drag-queen* no és fàcil, ha d'agradar-te molt. El teu treball és connectar, divertir, i no té per què ser una cosa superficial." De qualsevol manera, l'illa és l'imperi d'allò efímer, i, conseqüentment, superficial. Però se suposa que a les vacances això és el que conta, l'antídote al rigor de la vida de l'hivern. "Eivissa ha tornat a ser el que era quan Brasilio ha vingut de nou a l'illa. Per a la gent que valorem el color, ell és com un pare. Sense ell, estàvem orfes", conclou Jaime.

Un mite canvia de nom. El brasiler Brasilio és l'*alma màter* de Ku, enorme discoteca a mig camí entre Eivissa i Sant Antoni, amb la història més convulsa que es recorda als annals de la hotelleria. Fa més de 20 anys es va erigir la sala, amb vocació d'aglutinar i representar l'esperit de l'illa. Entre els propietaris inicials, hi havia un empresari de Donosti que als anys 80 va ser trobat mort en circumstàncies fosques. Ku era un col·losal jardí a l'aire lliure, on es donaven cabuda actuacions tan atípiques com un

concert conjunt de Freddy Mercury i Montserrat Caballé per celebrar els fasts olímpics del 92. Una llei municipal va obligar a cobrir la sala per problemes de sonorització i es va optar per crear un mantell de cristalls amb una complicada estructura que complira aquesta funció, amb la inversió de desenes de milions que significava. Però un temporal de vent va acabar amb l'invent i s'hi va optar per utilitzar un teixit negre per suplir el vidre. Aquests sistemes ornamentals varen coincidir amb l'anada de Brasilio de Ku i d'Eivissa per a

concentrar-se en altres negocis hotelers que tenia (i té) a Itàlia. I s'esdevingué la catàstrofe: Ku va tancar les portes una llarga temporada. Que el major negoci nocturn d'Eivissa plegara, donava la sensació que Eivissa també havia plegat, que ja no comptava. Però amb el canvi de mans (ara és

de propietaris eivissencs), després de ser reoberta, Brasilio, receptiu i astut, es va fer càrrec de la discoteca. I ja porta dos anys essent considerada fins i tot l'artífex del fet que Eivissa estiga altra vegada de moda. De fet, la campanya de l'any passat de Brasilio, molt hàbil, s'iniciava amb el lema "A la recerca de l'Eivissa perduda". La gran sorpresa ha vingut amb el canvi de nom de Ku pel de Privilege. Ku duia implícit el mite de l'Eivissa estel·lar. "Sí, però no tinguérem altra opció," diu Brasilio. "El propietari del nom Ku no és l'actual amo de la sala, i està venent franquícies en altres llocs (Madrid, per exemple) per obrir discoteques amb el mateix nom que no tenen res a veure amb aquesta, i per això decidírem canviar a Privilege, que ja era el nom d'una part de la sala." Aquest estiu, a la cabina de Ku, s'ha pogut veure programant discs, entre altres, Boy George (ex-cantant del conjunt britànic Culture Club) i David Morales, considerat un dels millors *disc-jockeys* internacionals. L'estatus musical de Privilege es fonamenta en barrejar ritmes avançats amb una comercialitat sempre fresca, i la sala ha estat potenciadora de l'*Eivissa sound*, una manera de punxar que es crea a Anglaterra durant l'hivern, se sent a Eivissa a l'estiu i impacta tota Europa l'hivern següent. Complexa però efectiva maniobra per a donar lliçons musicals. Entrar a Privilege pot costar de 3.500 a 7.000 pessetes, depèn del dia i la festa. Brasilio, enmig de la relació que part de la joventut fa de les discoteques amb l'èxtasi, (Eivissa, a més a més, arrossega el penjament d'estar-ne especialment lligada), és crític amb el consum de drogues i amb els *after-hours*: "Obliguen a fer coses absurdes com és passar-se 20 hores ballant. Les

Foto primera, elecció d'una miss. Baix, alguns personatges que plenen les nits de l'illa: Jaime, Brasilio, Miguel acompanyats de dos animadors. Tots, des de la seua vinculació a l'hoteleria, procuren que el glamour siga part indispensable de la matinada.

discoteques no ho són tot, són un aspecte més de la vida i les vacances, i entrar dins del cercle de les drogues per a visitar-les no té sentit".

Molt a prop de Privilege està Amnesia, discoteca que ha canviat de propietaris nombroses vegades, que fa anys va ser el punt de referència per entendre la nit de l'illa, però que avui viu hores baixes de solitud. La competència directa de Privilege és la veterana Pachà, amb públic també de gran nivell, però més clàssic que el de l'ex-Ku. Travessar les exclusives portes costa 5.000 pesetes i només la mirada de Julio, el cap de porta, pot evitar pagar. La programació musical oscil·la del funky al house més esquizofrènic, i té les millors *go-gos* de Balears.

Privilege i Pachà tanquen diàriament sobre les 7 de la matinada. Per continuar el viatge al fons del deliri selectiu, aleshores l'opció és Space, discoteca propietat de Platja d'en Bossa, SA, empresa que pertany a Abel Matutes. L'horari d'Space és de 6,30 de la matinada a 15 hores, cosa que la converteix en l'*after-hour* de l'illa. En canvi, el seu director, l'eivissenc Josep Rosselló, no vol sentir parlar d'aquesta paraula per definir la sala: "Space obre les portes per a gent

que vol anar a la platja després de ballar. Vull que siga una discoteca per a gent que s'alça al matí, per això els preus són cars (4.000 pesetes l'entrada), per evitar el públic residual." No obstant, molts són els navegants que recalen a Space després d'haver viscut la nit sencera: la seua terrassa amb la gent més colorista i accelerada de l'illa, extasiada per l'orgasme sònic que es vessa des de la cabina, ballant a ple sol és una vista difícil d'oblidar. Al matí, pel pàrquing d'Space, es deixen caure policies que registren els clients per veure si porten droga. Aquesta cerimònia l'organitzen els municipals també pels carrers d'Eivissa i les rodalies de les principals discoteques quan els sembla oportú, causant un efecte inquietantment pintoresc. Els supervivents d'Space, dediquen les

forces restants a anar a Zenith, un bar gran a prop de cala Jundal on es pot continuar ballant música post-trance a volum brutal enmig de les aigües. Una aquarel·la torbadora aquesta: els que prenen el bany acabats d'alçar al costat dels ballarins de la desesperació. Ana Maria, italiana temptadora i relacions públiques famosa que fa 12 anys que viu a l'illa, diu entre rialles quan parla d'aquest quadre: "El sentit d'Eivissa és que la constituequin república. La intensitat i la particularitat de l'illa ho exigeix, és un cas únic de còctels de colors, sons, costums... vaja, que mereix ser república!". Potser caldria meditar-hi.

Joan M. Oleaque